WIKIPEDIA

Gjuha Zuni

Zuni / zuːni / (gjithashtu dikur Zuñi) është një gjuhë e popullsisë **Zuni**, indigjene në perëndim të New Mexico dhe Arizonës lindore në Shtetet e Bashkuara. Është e folur nga rreth 9,500 njerëz në mbarë botën, veçanërisht në afërsi të Zuni Pueblo, New Mexico, dhe numra shumë më të vogël në pjesë të Arizonës.[1]

Ndryshe nga shumica e gjuhëve indigjene në SHBA, **Zuni** është folur ende nga një numër i konsiderueshëm fëmijësh dhe prandaj është relativisht më pak e kërcënuar me rrezikimin e gjuhës. **Edmund Ladd** raportoi në 1994 se Zuni është ende gjuha kryesore e komunikimit në pueblo dhe përdoret në shtëpi (Newman 1996).

Brenda gjuhës, gjuha në vetvete quhet **Shiwi'ma** (shiwi "Zuni" +, "vernakular", trans. Si "mënyrë Zuni") dhe folësit e tij janë kolektivisht A: shiwi ('a: (w) - " plural "+ shiwi" Zuni ").

Klasifikimi

Zuni konsiderohet si një gjuhë e izoluar (dmth., I palidhur me ndonjë gjuhë tjetër të njohur). Zuni mund të jetë bërë një gjuhë e veçantë të paktën 7,000 vjet më parë.[1] Zuni, megjithatë, ka huazuar një numër fjalësh nga Keresani, Hopi dhe Pima që kanë të bëjnë me fenë dhe bindjet fetare.[2]

Një numër i marrëdhënieve të mundshme të Zunit në gjuhë të tjera janë propozuar nga studiues të ndryshëm, ndonëse asnjë prej tyre nuk ka fituar pranim të përgjithshëm. Propozimet kryesore hipotetike kanë qenë lidhjet me Penutin (dhe Penitioid dhe Makro-Penutian), Tanoan, dhe Hokan phyla, si dhe gjuhët Keresan.

Hipoteza më e qartë e artikuluar është Lidhja e Newmanit (1964) me penutin, por edhe Newman (sipas Michael Silverstein) është konsideruar si një gjuhë në punë për shkak të natyrës problematike të metodologjisë së përdorur në studimet Penutiane Goddard 1996). Pikat e afërta të Newmanit vuajnë nga problemet e përbashkëta në linguistikë krahasuese, të tilla si krahasimi i formave të huazuara (p.sh. "duhan"), forma me dallime të mëdha semantike (p.sh. "të këqija" dhe "plehra", "kali" dhe " , dhe format onomatopoetike (Campbell 1997). Zuni u përfshi gjithashtu nën propozimin Penutioid të Morris Swadesh dhe në nën-grupimin shumë inkluziv të Joseph Greenberg-it - pa argumente bindëse (Campbell 1997).

Zuni u përfshi si pjesë e familjes së gjuhës Aztec-Tanoan në kuadër të klasifikimit heuristik 1929 të Edward Sapir (pa dëshmi mbështetëse). Diskutimet e mëvonshme të hipotezës Aztec-Tanoan zakonisht përjashtohen nga Zuni (Foster 1996).

Karl-Heinz Gursky botoi prova problematike bindëse për një grupim të Keresan-Zuni. J. P. Harrington shkroi një letër të papublikuar me titullin "Zuñi zbuluar të jetë Hokan" (Campbell 1997).

Burimet

1. ^ a b "Zuni Origins" (http://www.archaeologysouthwest.org/what-we-do/investigations/zuni-origins/). Archaeology Southwest.

2. ^ Hill, Jane H. "Zunian as a Language Isolate." American Southwest Vol. 22, No. 2, Spring 2008, p. 3
